

HEMODIALYSE

FRANCISCUS GASTHUIS

Inleiding

Binnen Franciscus Gasthuis bestaat de mogelijkheid tot nierfunctie vervangende therapie. Zowel hemodialyse als peritoneaal dialyse vinden in ons centrum plaats. In totaal zijn er 42 dialyseplaatsen beschikbaar voor hemodialysepatiënten, verdeeld over vier units.

In deze folder krijgt u meer informatie over hemodialyse. De medewerkers van de polikliniek Nefrologie zijn bereid u verder mondeling uitleg te geven over deze vorm van behandeling.

Wat is dialyse?

Gezonde nieren zuiveren uw bloed van afvalstoffen. Deze afvalstoffen verlaten vervolgens uw lichaam via de urine. Wanneer, door welke oorzaak dan ook, uw nieren niet meer voldoende werken, wordt uw bloed onvoldoende gezuiverd. Dan treedt vergiftiging op, die op den duur levensbedreigend kan worden. In dat geval zijn er enkele medische mogelijkheden om de functie van uw nieren over te nemen.

Er bestaan momenteel drie verschillende nierfunctie vervangende behandelingen:

- Peritoneaaldialyse (buikspoeling)
- Hemodialyse (kunstnierbehandeling)
- Niertransplantatie

Bij dialyse wordt uw bloed gezuiverd van afvalstoffen met behulp van de spoelvroestof dialysaat. Bij peritoneaaldialyse vindt deze spoeling plaats in uw buikholte, bij hemodialyse vindt deze spoeling plaats in een kunstnier. Deze folder gaat over de laatste vorm van nierfunctie vervangende behandeling.

Hemodialyse

Bij hemodialyse wordt via een apparaat (de kunstnier) overtollig vocht en afvalstoffen uit het bloed gefilterd. Via een naald wordt het bloed uit uw lichaam door een dialysemachine geleid. Het bloed komt in aanraking met spoelvroestof, die afvalstoffen en vocht aantrekt. Het bloed komt steeds schoner in het lichaam terug. In het algemeen is per week 10 tot 12 uur dialyse nodig, verdeeld over driemaal drie tot vier uur per week.

Toegang tot de bloedbaan

Om een hemodialysebehandeling te kunnen doen, moet er een goede toegang zijn tot de bloedbaan. Voor de start van de dialyse legt een chirurg een inwendige shunt aan, dit kan in de onderarm en in de bovenarm.

Een shunt is een verbinding tussen een ader en een slagader. Na de aanleg van de shunt zwelt de ader op. De ader krijgt tevens een dikkere wand en kan daardoor jarenlang geschikt zijn voor hemodialyse. Bij elke dialyse wordt u op de shunt aangeprikt.

Een shunt wordt meestal een paar maanden voor de start van de dialyse aangelegd, omdat het zes tot acht weken duurt voordat een shunt gerijpt is.

Verzorging van de shunt

Een goede toegang tot de bloedbaan is essentieel voor de dialysebehandeling. Het is belangrijk dat u voorzichtig met de shunt omgaat. Volg daarom onderstaande adviezen op:

- Geen bloeddruk laten meten aan de shuntarm;
- Geen bloedafname laten uitvoeren aan de shuntarm;
- Geen infusen in de shuntarm;
- Geen zware tassen dragen aan de shuntarm;
- Geen knellende sieraden en horloges dragen;
- Probeer te vermijden om 's nachts met het hoofd op de shuntarm te gaan liggen;
- Ga niet langdurig met de shuntarm in de zon;

Kortom: vermijd overbelasting!

Catheter

Als er nog geen goede shunt is, dan kan er tijdelijk via een catheter (een dun slangetje) worden gedialyseerd. Op een aantal plaatsen in het lichaam liggen vlak onder de huid grote aders. Deze kunnen worden gebruikt voor het plaatsen van een dialysecatheter. Dit gebeurt meestal in de hals en bij uitzondering in de lies. Het inbrengen van een catheter gebeurt onder plaatselijke verdoving op het Dialysecentrum.

Medische controle

Er is een aantal onderzoeken dat volgens een vast schema op dialysedagen plaatsvindt:

- Elke maand bloedonderzoek
- Elke 3 maanden 24 uurs-onderzoek van urine en bloed
- Elk jaar lichamelijk onderzoek
- Eén keer per jaar een longfoto en ECG (hartfilmpje)
- Medicijncontrole
- Elke week komt de nefroloog op een vaste dag bij u langs. Deze beantwoordt uw vragen en neemt met u de behandeling door. Ook kunt u nieuwe recepten laten uitschrijven. Heeft u buiten deze tijd een vraag aan uw nefroloog of wenst u een gesprek, dan kan de verpleegkundige u hierbij helpen.

Het is mogelijk dat in geval van afwezigheid van uw nefroloog een andere nefroloog waarneemt.

Vochtbeperking

In het begin van uw behandeling mag u soms nog ruim drinken, maar naarmate u langer dialyseert, wordt de vochtbeperking vaak strenger. Dit komt doordat uw nierfunctie achteruitgaat en uw lichaam te veel vocht vasthoudt. Uw hart moet veel vocht rondpompen en wordt zo overbelast. Als u veel vocht vasthoudt, dan merkt u dit aan opgezwollen enkels (oedeem), hoge bloeddruk en kortademigheid. Vochtbeperking houdt ook in dat u minder zout mag eten, omdat zout vocht vasthoudt en de dorstprikkel opwekt.

Vakantie

Het is zeker mogelijk om als hemodialysepatiënt op vakantie te gaan in binnen- en buitenland. U gaat dan op zoek naar een ziekenhuis of dialysecentrum in de buurt van uw vakantieadres. Daar moet u driemaal per week kunnen dialyseren. De verpleegkundige zorgt voor een medische en verpleegkundige overdracht.

Thuishemodialyse

Franciscus Gasthuis & Vlietland is een opleidingsziekenhuis voor thuishemodialyse. Na minimaal drie maanden in het ziekenhuis te hebben gedialyseerd, kunt u in aanmerking komen voor thuishemodialyse. U wordt door de verpleegkundige in het ziekenhuis opgeleid om zelfstandig of met een VDA (verpleegkundig dialyse assistent) de dialysebehandeling thuis uit te kunnen voeren.

Actieve dialyse

Het is mogelijk dat u actief participeert in de behandeling. Dit wordt zogenaamde 'actieve dialyse' genoemd. U wordt door de verpleegkundige getraind om actief mee te helpen tijdens de dialysebehandeling.

Voorzieningen

Het Dialysecentrum biedt voorzieningen om uw verblijf zo aangenaam mogelijk te maken:

- Draadloos internet;
- Broodmaaltijd en warme maaltijd;
- Garderobe en afsluitbare kastjes;
- Televisie met dvd-speler;
- Videotheek;
- Vrijwilligers die langskomen voor een gesprekje, spelletje of bibliotheekboek;
- Taxivervoer via secretariaat;
- Coördinatie, aflevering en begeleiding van medicijnen door de Poli-Apotheek;
- Fietsen tijdens dialyse.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u deze stellen aan uw behandelend arts, dialyseverpleegkundige of nefrologieverpleegkundige. Zij helpen u graag verder.

Als u vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met het Dialysecentrum via telefoonnummer 010 – 461 6362.